

Datum: 26 maart 2024

Betreft: Complexiteit en handelingsperspectieven rond spanningen binnen de Nederlands-Eritrese gemeenschap.

Geachte burgemeester,

Op zaterdagavond 17 februari 2024 vonden er in Den Haag diverse incidenten plaats bij een zalencentrum waar een nieuwjaarsbijeenkomst werd gehouden door een groep die beschouwd wordt als regeringsgezinde Eritreeërs. Een andere groep Eritreeërs die tegen het regime is probeerde dit te verstoren. Dit werd tegengehouden door de politie, wat heeft geleid tot diverse gewonden, veel schade en impact binnen zowel de Nederlandse samenleving als binnen de Nederlands-Eritrese gemeenschap.

Dit incident staat niet op zichzelf. Vergelijkbare situaties hebben zich recent voorgedaan in andere landen met grote Eritrese gemeenschappen, zoals Duitsland, Israël en Zweden. Ook in Nederland zijn er in het verleden soortgelijke incidenten geweest, bijvoorbeeld in Veldhoven (2017) en Rijswijk (2023).

Voor gemeenten vormt dit een complex vraagstuk vanwege de diversiteit en culturele sensitiviteit binnen de Eritrese gemeenschap, integratieproblemen van Eritrese nieuwkomers en de relatie met Eritrea. De Expertise-unit Sociale Stabiliteit (ESS) zet zich al geruime tijd in om dit vraagstuk aan te pakken, onder andere door een netwerk op te bouwen binnen de Eritrese gemeenschap en door het adviseren en ondersteunen van gemeenten en overheidsinstanties bij het omgaan met spanningen en polarisatie binnen deze gemeenschap.

Direct na het incident hebben wij diverse gesprekken gevoerd met onze stakeholders, waaronder gemeenschappen, gemeenten en professionals. Wij willen u graag meenemen in de uitkomsten hiervan waarin wij ook relevante inzichten meenemen uit gesprekken die al voor het incident hebben plaatsgevonden. Daarnaast gaan we in deze brief in op de knelpunten die door gemeenten worden ervaren en geven wij een aantal handvatten mee.

Uitkomsten van de gesprekken

Uit de gesprekken met stakeholders zijn verschillende knelpunten en oorzaken van spanningen binnen de Nederlands-Eritrese gemeenschap naar voren gekomen. Enkele belangrijke bevindingen zijn:

1. **Context:** De Nederlands-Eritrese gemeenschap in Nederland kent politieke tegenstellingen die teruggaan tot de onafhankelijkheid van het land in 1991. Tegenstellingen die we ook terugzien in andere landen. Deze verdeeldheid heeft geleid tot wantrouwen, intimidatie en angst. De druk om partij te kiezen, en de schijnbare onmogelijkheid neutraal te blijven of zo te worden gezien, versterken de spanningen binnen de gemeenschap en dragen bij aan verdere polarisatie.
2. **Sociale media en diaspora-activisme:** Het gebruik van sociale media en diaspora-activisme, zoals het verspreiden van desinformatie en propaganda én het aanwakken van tegenstellingen tussen groepen binnen de gemeenschap, verergert de spanningen en maakt het moeilijker om constructieve dialogen te voeren.
3. **Gebrek aan vertrouwen en samenwerking:** Het gebrek aan vertrouwen tussen gemeenschapsleden, gemeentelijke instanties en andere belanghebbenden bemoeilijkt het vinden van gezamenlijke oplossingen. Er is behoefte aan het opbouwen van vertrouwen en het creëren van een veilige ruimte voor open en constructieve dialogen.

4. **Externe invloeden:** Uit gesprekken komt naar voren dat er sprake is van ongewenste inmenging door de Eritrese overheid in de Nederlands-Eritrese gemeenschap in Nederland, in de vorm van het heffen van gedwongen diasporabelasting. Op het niet betalen hiervan staan sancties, die binnen de gemeenschap worden ervaren als vormen van dwang. Dat kan verder bijdragen aan de reeds bestaande spanningen binnen de gemeenschap. Kennis hiervan nemen en het waarborgen van de veiligheid van de gemeenschap en het monitoren van deze invloeden is van groot belang. Bij de incidenten in Den Haag op 17 februari jl. is overigens geen directe link met de Eritrese overheid aangetoond. Het initiatief om de bijeenkomst te verstoren ging, zoals gezegd, uit van Eritreeërs die tegen het regime zijn.

Knelpunten gemeenten

Uit de gesprekken zijn ook verschillende knelpunten naar voren gekomen waar gemeenten mee te maken hebben bij het voorkomen van maatschappelijke spanningen en polarisatie met betrekking tot de Nederlands-Eritrese gemeenschap. Enkele van deze knelpunten zijn:

- Het gebrek aan een netwerk binnen de Nederlands-Eritrese gemeenschap, zicht op de verhoudingen daarbinnen en de dynamiek waardoor het opbouwen van een vertrouwensrelatie met sleutelfiguren binnen de Nederlands-Eritrese gemeenschap moeizaam verloopt.
- Het bevorderen van een open en constructieve dialoog tussen verschillende belanghebbenden wordt bemoeilijkt door de spanningen, gebrek aan kennis c.q. inzicht van de gemeenschap en taalbarrières.
- Het ondersteunen van initiatieven die gericht zijn op het versterken van sociale samenhang en gemeenschap wordt bemoeilijkt worden door een gebrek aan middelen, tijd en betrokkenheid c.q. aansluiting van de gemeenschap bij de lokale overheid en vice versa.
- Voorgaande punten bemoeilijkt het versterken van de weerbaarheid en veerkracht van de Eritrese gemeenschap en het bevorderen van de-escalatie en depolarisatie.

Handreiking

Met een focus op het voorkomen van maatschappelijke spanningen en polarisatie legt de ESS vooral de nadruk op preventie en de-escalatie. Op basis van de gesprekken willen wij enkele concrete handvatten met u delen die uw gemeenten kan inzetten. Deze zijn vervat in de bijlage "Handreiking Nederlands-Eritrese gemeenschap". Tevens zullen wij begin april een infoblad met gemeenten delen met daarin meer over historie, achtergronden en beschrijving van de problematiek én spanningen binnen de Nederlands-Eritrese gemeenschap en de relatie met Eritrea.

Ten slotte laten wij u weten dat de ESS contact onderhoudt met diverse overheden, gemeenschappen en professionals om de komende periode beelden te verzamelen en hiermee de ontwikkelingen rondom de Eritrese gemeenschap in Nederland te volgen.

Vragen of meer informatie?

Voor overige vragen en/of ondersteuning kunt u contact met ons opnemen via ess@minszw.nl of 070-333 4558.

Met vriendelijke groet,

Maarten van Boekel
Afdelingshoofd Expertise unit Sociale Stabiliteit
Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid